

НОВАЦІЇ В ОПОДАТКУВАННІ 2015: ПДФО, ЄДИНИЙ ПОДАТОК, МІСЦЕВІ ПОДАТКИ

Подальший розвиток України як соціально-орієнтованої правової держави визначатиметься рівнем розвитку усіх державних інститутів, зокрема й податкової системи, питання удосконалення якої постійно висвітлюється в працях економістів і політиків (О. Василюк, В. Вишневецького, М. Дем'яненка, С. Каламбет, П. Лайка, В. Мартиненка, А. Поддєрьогіна, В. Синчака, А. Соколовської, Л. Шаблістої, І. Чугунова, С. Юрія, Ю. Іванова та інших). Однак, у світі ще не знайдено підходу до побудови такої податкової системи, яка б повністю задовольнила і державу, і платника податків. Україна не є винятком, тому новації в оподаткуванні є актуальним питанням сьогодення.

Основним учасником податкової системи є платник податків, тому важливим є підвищення якості його обслуговування. Для того, щоб зменшити масштаби ухилення від податків та уникнення їх сплати, необхідно побудувати податкове законодавство на прозорій основі з метою відвернення податкової дискримінації, підвищення ймовірності виявлення фактів ухилення шляхом аналізу діяльності посередників. При цьому не обов'язково збільшувати кількість перевірок і розміри штрафів, а потрібно вдосконалювати демократичні інститути, активізувати боротьбу з корупцією.

Вищезазначене обумовлює актуальність роботи і **визначає мету дослідження** - вивчення податкових новацій та змін в податковому законодавстві України в контексті пошуку джерел наповнення місцевих бюджетів (справляння за новими правилами податку на прибуток, податку на додану вартість, нарахування податку на нерухоме майно (відмінне від земельної ділянки), акцизного податку, зміни у спрощеній системі оподаткування та ін.).

Об'єктом дослідження є процес реформування системи оподаткування в Україні.

Предметом дослідження є теоретико-методологічних засади та прикладні аспекти розвитку системи оподаткування в Україні.

Виклад основної частини. Розробка ефективного податкового законодавства є пріоритетним напрямком розвитку сучасної економіки України. Перезавантаження влади та зміна курсу розвитку держави є гарним поштовхом для ефективних змін в фінансовій системі, а саме в оподаткуванні, а згідно зі статтею 51 Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та європейськими співтовариствами та їх державами-членами, наша держава має зобов'язання наблизити законодавство щодо непрямого оподаткування й оподаткування прибутку підприємств до норм і стандартів податкового права ЄС [3]. Тому, дане дослідження присвячене виявленню новацій в оподаткуванні та аналізу вже існуючих бачень з реформування.

З 1 січня 2015 року набули чинності норми Закону України від 28 грудня 2014 року №71-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» [2]. В документі зазначено, що кількість податків скоротилася з двадцяти двох до дев'яти. Зокрема залишилися: податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний податок, рентна плата, збори; також місцеві податки – податок на майно і єдиний податок.

Передбачена спеціальна система оподаткування підприємств аграрного сектора. Зернотрейдери не будуть мати права на відшкодування ПДВ, воно залишається лише у виробників сільськогосподарської продукції.

Податок на прибуток буде обчислюватися виходячи з бухгалтерського фінрезультату (за П(С)БО чи МСФЗ), відкоригованого на різниці, передбачені Податковим кодексом. При цьому, податкові різниці визначатимуть ті платники податку на прибуток, які мають дохід більше 20 000 000 грн. на рік. Решта платників визначатимуть прибуток до оподаткування без таких коригувань. Базова (основна) ставка податку становить 18 %.

Не будуть платниками податку на прибуток бюджетні установи і громадські об'єднання, політичні партії, релігійні, благодійні організації, пенсійні фонди, метою яких не може бути одержання і розподіл прибутку серед засновників, членів органів управління, інших пов'язаних з ними осіб, а також серед працівників таких організацій. Реєстр таких організацій буде вести ДФСУ, і лише при внесенні їх в такий реєстр, вони не вважатимуться платниками податку на прибуток.

Від 15% до 20% підвищується ставка податку для пасивних доходів фізичних осіб: відсотків, роялті та інвестиційних доходів. Оподатковуватимуться одержані фізичною особою доходи від інститутів спільного інвестування за ставкою 20%. Для дивідендів, виплачених суб'єктами підприємницької діяльності, які є платниками податку на прибуток, ставка становитиме - 5%. Для суб'єктів підприємницької діяльності, які не є платниками податку на прибуток – ставка 20%. Введено й оподаткування обігу лотерей за ставкою 10%.

Що стосується податку на об'єкти житлової нерухомості, то Кабінет міністрів України встановив мінімальні пороги оподаткування. Не оподатковується площа до 60 кв. м. - для квартири і до 120 кв. м. - для дому. Також не оподатковується житлова нерухомість, яка використовується в аграрному секторі, промисловості, МАФи та кіоски, які є суб'єктами малого бізнесу, а також ринки.

На постійній основі встановлена ставка рентної плати для нафти і конденсату – 45% з покладів до 5 км., 21% – з покладів понад 5 км.; для природного газу, реалізованого не для потреб населення – 55% з покладів до 5 км., і 28% з покладів понад 5 км. Зберігається на постійній основі стягнення рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку.

Введений податок на розкішні автомобілі – як дизельні, так і бензинові машини з об'ємом двигуна понад 3 тис. куб. см. віком до п'яти років. Розширено коло платників акцизного податку, який мають також сплачувати:

- суб'єкти господарювання роздрібною торгівлі, які здійснюють реалізацію підакцизних товарів;
- оптові постачальники електроенергії (замість збору у вигляді цільової надбавки);
- виробники електроенергії, які продають її поза оптовим ринком електроенергії (замість збору у вигляді цільової надбавки);

— власники імпортованих транспортних засобів, які переобладнують їх у легкові автомобілі.

Натомість скасовано акцизний податок з продажу / відчуження цінних паперів.

Ставки податку для підакцизних товарів, реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю, встановлюються за рішенням сільської, селищної або міської ради у відсотках від вартості (з податком на додану вартість), у розмірі до 5 %. Введено акциз на реалізацію підакцизних товарів у роздрібній торгівлі. Оподатковуються роздрібним акцизом будуть наступні підакцизні товари: тютюн (його замітники) та тютюнові вироби; алкогольні напої (у т.ч. пиво з 01 липня 2015р); нафтопродукти, скраплений газ, речовини, які використовуються як компоненти моторних палив, паливо моторне альтернативне.

Капітальними змінами є зменшення груп спрощеної системи оподаткування (з шести до чотирьох). До них відносять:

перша група – фізособи – підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та / або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 300000 гривень (раніше – 150 000 грн.);

друга група – фізособи – підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та / або населенню, виробництво та / або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом календарного року відповідають сукупності таких критеріїв: не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб, а обсяг доходу не є більшим 1 500 000 грн. (раніше – 1000000 грн.);

третя група – фізособи – підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та юрособи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких обсяг доходу протягом календарного року не повинен перевищувати 20 000 000 грн.;

четверта група – сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 %.

Встановлено обов'язкове застосування РРО для платників єдиного податку 3 та 2 групи з 1 липня 2015 року та 1 січня 2016 року відповідно.

Передбачається тестовий режим застосування електронної системи адміністрування ПДВ з 1 лютого до 1 липня.

Від 1 липня вводиться електронний кабінет платника податків. Це повинна зробити податкова адміністрація, де фактично буде електронне дос'є кожного платника податків. З часу введення електронного адміністрування ПДВ у повному обсязі припиняється перевірка вхідного ПДВ.

Також передбачено оподаткування пенсій понад три розміри мінімальної заробітної плати. Ставка податку становить 15 % бази оподаткування щодо доходів, зокрема, нарахованих (виплачених, наданих) у вигляді пенсій, якщо база оподаткування для місячного оподатковуваного доходу перевищує три розміри мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року. Якщо база оподаткування (сума пенсії), в календарному місяці перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, до суми такого перевищення застосовується ставка 20 %.

При купівлі іноземної валюти в готівковій формі фізичні особи (крім фізичних осіб, що здійснюють операції з купівлі іноземної валюти для погашення кредитів) мають тепер сплачувати збір на обов'язкове державне пенсійне страхування в розмір 2 %. Якщо іноземна валюта придбавається в безготівковій формі або здійснюється продаж валюти пенсійний збір не сплачується. Юридичні особи за усіма операціями з придбання та продажу валюти як у готівковій так безготівковій формах в 2015 році пенсійний збір не сплачують.

У 2015 році звичайна Податкова соціальна пільга (ПСП) дорівнює 50% розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (з розрахунку на місяць) на 1 січня звітного року. У такому ж розмірі застосовується ПСП на дітей. Підвищені ПСП розраховують як 150% і 200% від звичайної ПСП. Ставка ПДФО для доходів, що перевищують 10-кратний розмір мінімальної заробітної плати (тобто 12 180 грн.) складає 20% (раніше було 17%). До доходу в розмірі до 10 мінімальних зарплат застосовується ставка 15%.

Отже, результати нашого дослідження показали, що запровадження податкової реформи є поштовхом для удосконалення податкової системи України та наближення її до розвинутих європейських моделей в системі оподаткування. Досягнути цього можливо з урахуванням наступних принципів: ефективності; гнучкості і адаптованості податкової системи до політичних і економічних змін; одноразовості при оподаткуванні доходів; обов'язковості сплати податків; простоти, зрозумілості, зручності під час нарахування і сплати податків; встановлення рівню податкової ставки з урахуванням можливостей платників податків; забезпечення розумного перерозподілу створюваного валового внутрішнього продукту.

Список літератури:

1. Податковий кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI: [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.
2. Закон України від 28.12.2014 № 71-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.
3. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами / Угоду ратифіковано Законом України від 10.11.1994 р. № 237/94ВР [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.
4. Налоги в условиях экономической интеграции / В. С. Бард, Л. П. Павлова, Н. Е. Заяц, Е. Ф. Киреева и др.; под ред. проф. В. С. Барда и проф. Л. П. Павловой. — М. : КНОРУС, 2004. — 288 с.
5. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи: Монографія / П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, З.С. Варналій [та ін.]; за ред. З.С. Варналія. — К.: Знання України. — 2008. — 675 с.